

Milan Ribnikar,
predsednik sveta za družbeni plan
in finance SO Ljubljana-Šiška

Financiranje splošne potrošnje v letu 1968

ZA USPEŠNO izvajanje gospodarske in družbene reforme je pomembno prizadevanje za zniževanje obremenitev gospodarstva z družbenimi dajatvami. Prispevki za splošne družbene potrebe, ki jih odvajajo gospodarske organizacije, naj bi bili tolikšni, da bi omogočili gospodarstvu dinamičnejši razvoj ob intenzivnem gospodarjenju in nadaljnjem povečanju menjave s tujino. Glede na tako orientacijo pa je potrebno, da se temu prilagodi tudi področje splošne potrošnje, ki se v veliki meri financira prav iz prispevkov delovnih organizacij. Izdatki splošne potrošnje, med katere štejemo področje socialnega zavarovanja in proračunsko potrošnjo z izdatki za izobraževanje, so prekomerno naraščali, zato jih je bilo treba spraviti v okvire materialnih možnosti. Ob znižanju prispevkov iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja v prvem in drugem letu izvajanja gospodarske reforme so se pojavili večji problemi v financiranju zdravstvenega zavarovanja, invalidsko-pokojninskem zavarovanju kakor tudi na področju izobraževanja in proračunske potrošnje. To je terjalo, da se uvede racionalizacija tudi v tej sferi potrošnje, saj so rezultati vidni že pri zdravstvenem zavarovanju ter začetni procesi racionalizacije v izobraževanju in pri potrošniških proračunih.

V skladu s tako politiko se je bilo treba lotiti sestavljanja občinskega proračuna za leto 1968. Zaradi znižane občne stopnje prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja od 5,2 % v letu 1967 na 4,74 % v letu 1968 se zmanjša delež tega dohodka v celotnih dohodkih proračuna in izobraževanja od 61 % na 57 %. To pa obenem pomeni, da se drugi viri dohod-

kov povečujejo v večjem obsegu. To so predvsem dohodki od zasebnega sektorja in dohodki, ki obremenjujejo osebne dohodke občanov. Spremembe v davčni politiki v zasebnem kmetijstvu, kjer smo zaradi uskladitve v obremenitvi z drugimi občinami uvedli namesto proporcionalnih stopenj progresivno lestvico obdavčitve, ter pravilnejša razmestitev katastrskih občin v skupine glede na lego zemljišča in tržne pogoje bodo vplivale na povečanje dohodkov iz tega vira za okoli 12 %. S pravilnejšim ugotavljanjem osebnega dohodka zaradi obveznega vodenja knjig v zasebni obrti in plačevanjem prispevka po dejansko doseženem dohodku tudi pri storitvenih obrtnih delavnicah, ki presegajo letni osebni dohodek nad 15.000 dinarjev, bodo prispevale ustrezni deleži družbenih dajatev tudi tiste donosnejše storitvene obrti, ki so doslej plačevale le nizke pavšale. Zato predvidevamo, da bodo dohodki od prispevkov od obrtne dejavnosti za 22 % večji kot v letu 1967. Pomemben vir dohodkov proračuna so tudi nove komunalne takse za zasebne avtomobile. Dohodki od teh taks, ki bodo znašali okoli 900.000 din, bodo v celoti uporabljeni za vzdrževanje cest. Nov vir dohodka letošnjega proračuna je tudi prispevek od plačil sklada skupne porabe, ki ga je uvedla republika in prepustila občinskim skupščinam kot njihov dohodek. Računamo, da bomo letos zbrali iz tega vira okoli 200.000 din, kar pomeni dobro petino sredstev, ki so jih v letu 1967 prispevale gospodarske organizacije iz svojih skladov občinski skupščini za financiranje investicij družbenega standarda. Zaradi tega predvidevamo, da bodo gospodarske or-

ganizacije tudi v letu 1968 poleg tega prispevka prispevale na pomoč in prispevale del sredstev svojih skladov za sofinanciranje izgradnje ljubljanske bolnišnice.

Ob upoštevanju nižje stopnje prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja in večjem prilivu dohodkov iz drugih virov se bodo celotni tekoči dohodki povečali v letu 1968 za 5 % več kot v preteklem letu. Če upoštevamo presežke dohodkov nad izdatki preteklega leta, pa bodo dohodki za 9 % večji kot v letu 1967. Če v okviru teh sredstev zagotovimo izobraževalni skupnosti za redno dejavnost osnovnega šolstva ter za potrebe strokovnega šolstva tolikšna sredstva, kot so bila za te namene potrošena v letu 1967, in te povečamo za 5 %, pride na druge uporabnike proračuna, če še upoštevamo nove naloge, ki jih mora financirati letošnji proračun, le približno toliko sredstev, kot so jih imeli na razpolago v preteklem letu. Zato je bilo treba opraviti selekcijo pri odobravanju sredstev posameznim potrošnikom in upoštevati le najnujnejše in neodložljive naloge.

Intenzivna stanovanjska izgradnja in vzporedno z njo večanje števila prebivalstva zahtevata tudi novo gradnjo objektov družbenega standarda, to je šol, otroško-varstvenih ustanov kakor tudi komunalnih naprav. Zato se nam investicije za te namene letos močno povečujejo. Vtem ko smo lani vložili v investicije za šole in vzgojno-varstvene ustanove 3.370 tisoč dinarjev, predvidevamo v letu 1968 za milijon dinarjev večja sredstva za te na-

mene. Poleg dograditve že v lanskem letu začete gradnje prizidka in telovadnice pri gimnaziji Šentvid, moramo letos zgraditi vzgojno-varstveni zavod v Soseski VI, da bi vsaj deloma rešili problem premajhnih zmogljivosti zavodov otroškega varstva, ki so zlasti zaradi prehoda na nov delovni čas izredno pomembne. Poleg teh dveh večjih investicij smo namenili sredstva še pokrivanju obveznosti za dokončanje šole v Smledniku ter osposobitvi prostorov za dnevno varstvo otrok v nekaterih novih naseljih, vzdrževanju šol in izdelavi načrtov.

Povečanje sredstev za investicije se je nedvomno odrazilo na drugih postavkah proračuna, kar velja predvsem za nerazporejena sredstva, ki so minimalna in ne dopuščajo možnosti za pokrivanje eventualno nastalih nepredvidenih potreb, ki bi se pojavile med letom. Zato bo potrebno v tem letu preiti na načrtnije delo pri sprejemanju odločitev o investicijski izgradnji. Prvi pogoj za financiranje posameznih investicij naj bi bil finančni program, ki bi dosegal vrednost investicijskega objekta in konstrukcijo financiranja. O posameznem programu naj bi razpravljala občinska skupščina in obenem s potrditvijo prevzela tudi skrb za zagotovitev sredstev. Tak način obravnavanja in načrtovanja investicij bo omogočil racionalnejše upravljanje proračunskih sredstev, ustvaril pa bo tudi jasnejšo situacijo o višini sredstev za ostale uporabnike proračuna, vendar bo potrebno pri teh še nadalje voditi selektivnejšo politiko.

činskega in republiškega cestnega sklada. Vsekakor pa namerava ljubljanski mestni svet zagotoviti sodelovanje železnice in komunalnih delovnih organizacij.

Podvoz pod gorenjsko progo v smeri Drenikova-Samova ulica je že leta želja mnogih občanov, saj pomeni prehod čez progo zelo resno oviro cestnemu prometu, ki je na teh dveh ulicah vsak dan večji. Podvoz bo del razbremenilnega cestnega omrežja in bo zmanjšal tovarni blagovni promet skozi Ljubljano. Vrednost te investicije znaša več kot 1.500 milijonov S-din.

Podvoz na Kajuhovi cesti bo stal okoli 800 milijonov S-din in bo omogočil zvezo med Šmartinsko in Zaloško cesto ter dovoz v industrijsko cono Most ter do tovarnega kolodvora. Z zgraditvijo podhoda na Ajdovščini bo razbremenjeno križišče, hkrati pa bo dograjen tudi kolektor med Slavijo in Kozolcem. Podhod bodo smiselno povezali z nadaljevanjem del na ploščadi Borisa Kraigherja in s predvideno graditvijo novega mestnega središča med Titovo cesto, Miklošičevo, Dalmatinovo in Copovo ulico.

Pokriti bazen je že davna tiha želja mnogih Ljubljančanov. Vse kaže, da bomo dočakali njegovo rojstvo, za pokrito zimsko kopališče bo mesto namenilo 1.500 milijonov S-din. Lokacija za kopališče še ni določena. Bazen bo namenjen pouku plavanja, rekreaciji odraslih in otrok, športnim treningom in tekmovanjem, imel bo tudi več sedežev za gledalce.

Rekonstrukcija Gradu je naloga, ki se stalno pojavlja pred mestnim svetom, zato je investicijski program za rekonstrukcijo Gradu razdeljen v več etap. Med prva dela sodi cesta na Grad, po kateri bodo lahko vozila večja vozila in bo napravila Grad dostopnejši ter omogočila kasnejša dela pri obnovi Gradu. Vrednost te investicije bo znašala okoli 150 milijonov S-din.

Dosti nalog še čaka ljubljanske občine in mesto od ureditve novih obvoznih cest, podhodov na vpadnicah, ozelenitve in osvetlitve mesta, nove avtobusne postaje do popravila in novih kulturnih hiš. Mnoge od teh nalog se bodo pomaknile za leto 1970, saj celo za naloge, ki jim je dal mestni svet prednost, ni dovolj denarja.

Skupno reševanje nalog, ki jih je sprejelo mesto, pomeni nov korak čez meje posameznih ljubljanskih občin in novo upanje občanov, da bo mestu uspelo ustvariti naloge v treh do štirih letih.

Program investicij mestnega pomena

LJUBLJANSKI urbanistični zavod je pred časom izdelal program nekaterih investicij mestnega pomena, o njih je zatem razpravljala ljubljanski mestni svet in izbral pet objektov, ki jih bo gradilo mesto v bližnji prihodnosti. Mesto bo dalo prednost naslednjim objektom: podvozu v smeri Drenikova-Samova ulica, podvozu na Kajuhovi cesti v industrijski coni Most, podhodu za pešce na Ajdovščini, rekonstrukciji

Ljubljanskega gradu in gradnji pokritega kopališča v Ljubljani.

Načrti za omenjene objekte so že v delu. Po oceni bo potrebno za zgraditev predlaganih objektov najmanj 4 milijarde starih dinarjev. Denar naj bi zbrali iz različnih virov, in sicer iz dela prispevkov občanov in delovnih organizacij za uporabo mestnega zemljišča, ki ga bodo ljubljanske občine sporazumno združevale, ter iz sredstev ob-